ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 18. decembra 2008 *

Vo veci C-349/07,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Supremo Tribunal Administrativo (Portugalsko) z 12. júna 2007 a doručený Súdnemu dvoru 27. júla 2007, ktorý súvisí s konaním:

Sopropé — Organizações de Calçado Lda

proti

Fazenda Pública,

za účasti:

Ministério Público,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory C. W. A. Timmermans, sudcovia J.-C. Bonichot (spravodajca), K. Schiemann, P. Kūris a L. Bay Larsen,

* Jazyk konania: portugalčina.

generálna advokátka: V. Trstenjak,

tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Sopropé — Organizações de Calçado Lda, v zastúpení: A. Caneira, advogado,

— portugalská vláda, v zastúpení: H. Ventura, C. Guerra Santos a L. Fernandes, splnomocnení zástupcovia,

— talianska vláda, v zastúpení: I. M. Braguglia, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci G. Albenzio, avvocato dello Stato,

— Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: S. Schønberg a P. Guerra e Andrade, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 2. októbra 2008,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálnej advokátky, že vec bude prejednaná bez jej návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na prejudiciálne konanie sa týka výkladu zásady dodržiavania práva na obhajobu.

2 Tento návrh bol predložený v rámci sporu medzi spoločnosťou Sopropé — Organizações de Calçado Lda (ďalej len „Sopropé“) a Fazenda Pública (Štátna pokladnica), vo veci žiadosti o dodatočný výber colného dlhu, o ktorom sa rozhodlo na základe kontroly pôvodu tovaru, ktorý uvedená spoločnosť doviezla do Portugalska v rokoch 2000 až 2002.

Právny rámec

Právna úprava Spoločenstva

3 Nariadenie Rady (EHS) č. 2913/92 z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva (Ú. v. ES L 302, s. 1; Mim. vyd. 02/004, s. 307), bolo zmenené

a doplnené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2700/2000 zo 16. novembra 2000 (Ú. v. ES L 311, s. 17; Mim. vyd. 02/010, s. 239, ďalej len „colný kódex“).

4 Hlava VII kapitola 3 colného kódexu upravuje v článkoch 217 až 232 vyberanie colného dlhu.

5 Článok 221 ods. 1 colného kódexu stanovuje:

„Akonáhle je suma cla zapísaná do účtovnej evidencie, musí byť oznámená dlžníkovi v súlade s ustanovenými postupmi.“

6 Článok 222 ods. 1 písm. a) colného kódexu stanovuje:

„Sumy cla oznámené v súlade s článkom 221 musia dlžníci zaplatiť v nasledujúcich lehotách:

a) ak osoba nemá žiadny nárok na niektorý zo spôsobov uľahčenia platby ustanovených v článkoch 224 až 229, platba musí byť vykonaná v stanovenej lehote.

Bez toho, aby tým bol dotknutý článok 244 druhý odsek, nesmie táto lehota presiahnuť 10 dní odo dňa, keď je dlžníkovi oznámená suma dlžného cla, a v prípade súhrnného zapísania do účtovnej evidencie za podmienok stanovených v článku 218, odsek 1, druhý pododsek musí byť táto lehota stanovená tak, aby neumožnila dlžníkovi získať dlhšiu lehotu splatnosti, než ktorú by získal v prípade, ak by mu bol udelený odklad platby.

…“

7 Ustanovenia článkov 243 až 246 hlavy VIII colného kódexu sa týkajú práva na podanie žaloby.

8 Článok 245 tohto kódexu stanovuje:

„Predpisy o postupe pri podávaní odvolania budú stanovené členskými štátmi.“

Vnútroštátna právna úprava

9 Všeobecný daňový zákon (ďalej len „LGF“), schválený zákonným dekrétom č. 398/98 z 12. decembra 1998, výslovne stanovuje zásadu účasti na daňovom konaní, stanovenú

v článku 267 ústavy Portugalskej republiky, a pokiaľ ide o správne konanie, stanovenú v článku 100 a nasl. správneho poriadku.

10 Článok 60 uvedeného zákona v znení uplatniteľnom na skutkový stav vo veci samej stanovuje:

„1. Daňovníci sa podieľajú na tvorbe rozhodnutí, ktoré sa ich týkajú, ak zákon nestanoví inak, jedným z týchto spôsobov:

a) právo byť vypočutý pred výberom;

…

e) právo byť vypočutý pred prijatím správy daňovej kontroly.

…

4. Právo na vypočutie sa musí uplatniť v lehote, ktorú určí daňový orgán prostredníctvom doporučeného listu, ktorý zašle na adresu daňového bydliska daňovníka.

…

6. Lehota na uplatnenie práva byť vypočutý ústne alebo písomne nesmie byť kratšia ako 8 dní a dlhšia ako 15 dní.

…“

11 Doplňujúci režim postupu pri daňovej kontrole bol prijatý zákonným dekrétom č. 413/98 z 31. decembra 1998.

12 Článok 60 uvedeného zákonného dekrétu sa týka predbežného vypočutia:

„1. Keď je kontrola ukončená a má za následok vydanie rozhodnutí o zdanení alebo iných daňových rozhodnutí, ktoré sú pre kontrolovaný subjekt nepriaznivé, návrh správy obsahujúci označenie dotknutých rozhodnutí a ich odôvodnenie sa musí tomuto subjektu oznámiť v lehote 10 dní.

2. V oznámení sa musí stanoviť lehota od 8 do 15 dní, v rámci ktorej sa kontrolovaný subjekt môže vyjadriť k danému návrhu správy.

3. Kontrolovaný subjekt sa môže vyjadriť písomne alebo ústne, pričom o jeho ústnom vyjadrení sa vyhotoví zápisnica.

4. Konečná správa sa vypracuje do 10 dní od vyjadrenia uvedeného v predchádzajúcom odseku.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

13 Sopropé je portugalská spoločnosť, ktorá predáva topánky dovezené z Ázie. Konanie vo veci samej sa týka 52 prípadov dovozu topánok, ktoré boli deklarované ako pochádzajúce z Kambodže, na ktoré sa v dôsledku ich údajného pôvodu vzťahovalo preferenčné colné zaobchádzanie na základe systému všeobecných preferencií počas dva a polročného obdobia, presnejšie od roku 2000 do polovice roku 2002.

14 Na začiatku roku 2003 portugalské colné riaditeľstvo pre boj proti podvodom vykonalo kontrolu v rámci postupu správnej spolupráce, ktorú inicioval Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF), aby overilo pôvod topánok dovezených z Ázie.

15 Colné orgány začali s preverovaním v spoločnosti Sopropé 14. februára 2003. Na základe týchto preverovaní portugalské orgány dospeli k záveru, že 52 uvedených dovozných operácií sa uskutočnilo na základe falošných osvedčení o pôvode a dokladov o preprave.

16 Colné orgány na základe toho dospeli k záveru, že dovezený tovar nemá preferenčný pôvod, a preto sa naň nemôže vzťahovať systém všeobecných preferencií, a teda sa naň vzťahuje colná sadzba platná pre tovar pochádzajúci z tretích krajín.

17 Dňa 3. júla 2003 bola spoločnosť Sopropé informovaná, že môže uplatniť svoje právo byť vopred vypočutá v súvislosti so správou daňovej kontroly a jej prílohami v lehote osmich dní na základe článku 60 LGF. Spoločnosť svoje právo uplatnila 11. júla 2003.

18 Keďže Sopropé nepredložila žiadnu novú skutočnosť, ktorá by mohla viesť k zmene správy o kontrole, colná správa jej listom zo 16. júla 2003, ktorý bol doručený o deň neskôr, oznámila, že v súlade s článkom 222 colného kódexu má lehotu 10 dní na zaplatenie cla, ktoré dlží. Výška tohto cla predstavovala 212 684,98 eura, daň z pridanej hodnoty 36 757,99 eura a úroky z omeškania 19,30 eura, čo spolu predstavovalo sumu 249 462,27 eura.

19 Medzi dňom oznámenia na účely uplatnenia práva byť vypočutý a dňom oznámenia týkajúceho sa platby teda uplynulo 13 dní.

20 Sopropé odmietla zaplatiť colný dlh, ktorý jej bol oznámený v stanovenej lehote. Dňa 8. septembra 2003 podala žalobu na Tribunal Administrativo e Fiscal de Lisboa, v ktorej sa odvolávala najmä na porušenie zásady dodržiavania práva na obhajobu z dôvodu nedostatočnej lehoty, ktorá jej bola poskytnutá na to, aby mohla predložiť svoje pripomienky. Súd sa však domnieval, že rozhodnutie o dodatočnom vymeraní cla a poplatkov bolo dôvodné, keďže nebol predložený nijaký dôkaz, ktorý by ho mohol spochybniť. Okrem toho konštatoval, že právo na obhajobu bolo dodržané, pretože povinnosť byť vopred vypočutý, ako je definovaná v LGF, bola splnená a bol dodržaný aj predpísaný postup pri daňovej kontrole.

21 Sopropé sa voči tomuto rozsudku odvolala na Supremo Tribunal Administrativo najmä z toho dôvodu, že súd prvého stupňa nesprávne uplatnil zásadu práva na obhajobu, ktorá je zaručená právom Spoločenstva.

22 Supremo Tribunal Administrativo rozhodol prerušiť uvedené konanie a predložil Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Je obdobie ôsmich až pätnástich dní stanovené článkom 60 ods. 6 všeobecného daňového zákona a článkom 60 ods. 2 doplňujúcich predpisov o konaní pred daňovým inšpektorátom, schválených zákonným dekrétom č. 413/98 z 31. decembra 1998, na ústne alebo písomné uplatnenie práva daňovníka na vypočutie, zlučiteľné so zásadou dodržiavania práva na obhajobu?

2. Môže byť letota trinástich dní, ktorá plynie od oznámenia colnej správy dovozcovi v Spoločenstve (v danom prípade malému podniku obchodujúcemu s obuvou) o osemdňovej lehote na uplatnenie jeho práva na vypočutie až do dátumu

oznámenia povinnosti zaplatiť do desiatich dní dovozné clo týkajúce sa 52 dovozov obuvi z Ďalekého východu, ktoré sa vykonali v období dva a pol roka (od roku 2000 do polovice roku 2002) v systéme všeobecných preferencií, považované za primerané pre dovozcu, pokiaľ ide o uplatnenie jeho práva na obhajobu?“

O prejudiciálnych otázkach

23 Dvoma predloženými otázkami, ktoré treba skúmať spoločne, sa vnútroštátny súd pýta Súdneho dvora, či osemdňová lehota poskytnutá subjektu na predloženie pripomienok k návrhu rozhodnutia o dodatočnom výbere dovozného cla vo výške 249 462,27 eura, ktoré sa týka 52 dovozov tovaru, ktoré sa uskutočnili počas dva a polročného obdobia, spĺňa požiadavku práva Spoločenstva, konkrétne všeobecnú zásadu dodržiavania práva na obhajobu, najmä pokiaľ colná správa prijala rozhodnutie o výbere päť dní po tejto lehote.

Pripomienky predložené Súdnemu dvoru

24 Žalobkyňa vo veci samej pripomína, že podľa judikatúry Súdneho dvora zásada rešpektovania práva na obhajobu vyžaduje, aby každá osoba, proti ktorej môže byť

prijaté negatívne rozhodnutie, mohla účinne vyjadriť svoje stanovisko (pozri najmä rozsudky z 24. októbra 1996, Komisia/Lisrestal a i., C-32/95 P, Zb. s. I-5373, bod 21; z 21. septembra 2000, Mediocurso/Komisia, C-462/98 P, Zb. s. I-7183, bod 36, a z 12. decembra 2002, Cipriani, C-395/00, Zb. s. I-11877, bod 51).

25 Sopropé v dôsledku toho tvrdí, že lehota, ktorá je na základe LGF poskytnutá dovozcovi na uplatnenie jeho práva na vypočutie, môže byť považovaná za zlučiteľnú so zásadou dodržiavania práva na obhajobu len v tom prípade, ak mu umožňuje účinne vyjadriť jeho stanovisko. Za takých okolností, aké existujú vo veci samej, sa tak domnieva, že lehota, ktorá mu bola poskytnutá, je nedostatočná.

26 Portugalská republika tvrdí, že zásada dodržiavania práva na obhajobu sa na postup predbežného vypočutia podľa LGF neuplatňuje. Tento postup totiž vyjadruje zásadu účasti na rozhodovaní, ale nie právo na uplatňovanie prostriedkov nápravy. Z judikatúry Súdneho dvora a konkrétne z rozsudku z 2. októbra 2003, ARBED/Komisia (C-176/99 P, Zb. s. I-10687) navyše vyplýva, že zásada byť vopred vypočutý je súčasťou práva na obhajobu len v prípade konania o uložení sankcie, o ktoré však vo veci samej nejde. Portugalská republika sa preto domnieva, že lehotu podľa článku 60 LGF nemožno posudzovať vo vzťahu k zásade práva na obhajobu. Nemožno ju preto považovať za neprimeranú v tom rozsahu, v ktorom len dopĺňa ostatné prostriedky nápravy, ktoré možno použiť voči rozhodnutiu o vymeraní cla, posilňujúce možnosť účinne uplatňovať právo na obhajobu.

27 Portugalská republika dodáva, že za predpokladu, že by Súdny dvor konštatoval, že právo na obhajobu sa uplatňuje na postup predbežného vypočutia podľa LGF, sporná lehota vo veci samej je zlučiteľná s právom Spoločenstva, pokiaľ spĺňa zásady rovnocennosti a efektivity (pozri najmä rozsudok zo 17. júna 2004, Recheio — Cash & Carry, C-30/02, Zb. s. I-6051). Podľa tohto členského štátu je zásada rovnocennosti dodržaná, pokiaľ LGF stanovuje rovnakú lehotu pre všetky úkony, ktoré sa týkajú

odvodov daní a poplatkov, či už vychádzajú z vnútroštátneho práva, alebo z práva Spoločenstva. Dodržiavanie zásady efektivity musí posúdiť vnútroštátny súd.

28 Talianska republika uvádza, že Colný kódex Spoločenstva rovnako nestanovuje, že dlžník má byť vypočutý pred výberom colného dlhu. Odvoláva sa na článok 245 tohto kódexu, aby podporila svoje tvrdenie, že ustanovenia o postupe pri uplatňovaní prostriedkov nápravy sú v právomoci členských štátov. Zastáva preto názor, že Súdny dvor by sa mal obmedziť len na potvrdenie práva subjektu byť vypočutý jednak vo fáze administratívnej, ako aj vo fáze súdneho konania v súlade s vnútroštátnou právnou úpravou.

29 Komisia Európskych spoločenstiev uvádza, že z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že dodržiavanie práva na obhajobu vyžaduje, aby všetky osoby, ktorých záujmy sú rozhodnutím významnou mierou dotknuté, mali právo byť vypočuté, to znamená, aby mohli účinne vyjadriť svoje stanovisko, čo si vyžaduje dodržanie primeranej lehoty na predloženie ich pripomienok (pozri najmä rozsudky zo 14. júla 1972, Cassella Farbwerke Mainkur/Komisia, 55/69, Zb. s. 887; z 29. júna 1994, Fiskano/Komisia, C-135/92, Zb. s. I-2885, ako aj z 13. septembra 2007, Spolková krajina Horné Rakúsko a Rakúsko/Komisia, C-439/05 P a C-454/05 P, Zb. s. I-7141).

30 Komisia konštatuje, že rozhodnutia o výbere prijaté na základe colného kódexu môžu významným spôsobom ovplyvniť záujmy dovozcov, teda aj záujmy žalobkyne vo veci samej, a členské štáty preto musia zaručiť právo na obhajobu pri vykonávaní ustanovení tohto kódexu týkajúcich sa spôsobov výberu colného dlhu, napriek tomu, že sa v ňom žiadne také ustanovenie nenachádza.

31 Komisia z toho odvodzuje, že lehota stanovená v LGF je v súlade s právom byť vypočutý, pokiaľ osoby, ktorých záujmy sú významným spôsobom dotknuté rozhodnutiami prijatými v rámci práva Spoločenstva, mali v súvislosti s týmito rozhodnutiami možnosť účinne vyjadriť svoje stanoviská.

32 Podľa Komisie musí vnútroštátny súd posúdiť, či sú podmienky súvisiace s právom byť vypočutý splnené vzhľadom na právny rámec Spoločenstva, ako aj vnútroštátny právny rámec a po celkovom posúdení okolností veci samej. Zastáva názor, že vnútroštátny súd sa pri posudzovaní s ohľadom na právo byť vypočutý môže inšpirovať kritériami, ktoré možno odvodiť z judikatúry Súdneho dvora, konkrétne z účelu relevantných pravidiel Spoločenstva, komplexnosti skutkových okolností a odôvodnenia rozhodnutia, komplexnosti právneho rámca, prípadnej možnosti požiadať o predĺženie stanovenej lehoty a napokon aj možnosti predložiť dodatočné pripomienky.

Odpoveď Súdneho dvora

33 Základné práva tvoria neoddeliteľnú súčasť všeobecných právnych zásad, ktorých dodržiavanie zabezpečuje Súdny dvor. Na tieto účely sa Súdny dvor inšpiruje ústavnými tradíciami spoločnými pre členské štáty, ako aj usmerneniami, ktoré vyplývajú z medzinárodných nástrojov ochrany ľudských práv, na ktorých tvorbe členské štáty spolupracovali, alebo ku ktorým pristúpili (pozri najmä rozsudok zo 6. marca 2001, Connolly/Komisia, C-274/99 P, Zb. s. I-1611, bod 37).

34 Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora okrem toho vyplýva, že ak tento súd rozhoduje o návrhu na začatie prejudiciálneho konania a ak vnútroštátna právna úprava patrí do pôsobnosti práva Spoločenstva, musí poskytnúť všetky výkladové prostriedky potrebné nato, aby vnútroštátny súd posúdil súlad tejto právnej úpravy so základnými právami,

ktorých dodržiavanie Súdny dvor zabezpečuje (pozri najmä rozsudky z 18. júna 1991, ERT, C-260/89, Zb. s. I-2925, bod 42, a zo 4. októbra 1991, Society for the Protection of Unborn Children Ireland, C-159/90, Zb. s. I-4685, bod 31).

35 Pokiaľ sa prejudiciálne otázky týkajú spôsobov, na základe ktorých majú vnútroštátne orgány uplatňovať Colný kódex Spoločenstva, Súdny dvor má právomoc poskytnúť vnútroštátnemu súdu všetky výkladové prostriedky, ktoré tomuto súdu umožnia posúdiť zlučiteľnosť predmetnej vnútroštátnej právnej úpravy so základnými právami, ktorých dodržiavanie Súdny dvor zabezpečuje.

36 Dodržiavanie práva na obhajobu tak predstavuje všeobecnú zásadu práva Spoločenstva, ktorá sa uplatní vtedy, ak má správny orgán v úmysle prijať voči osobe rozhodnutie, ktoré nepriaznivo zasahuje do jej postavenia.

37 Na základe tejto zásady sa musí osobám, ktorých záujmy toto rozhodnutie významnou mierou ovplyvňuje, umožniť, aby mohli účinne vyjadriť svoje stanovisko ku skutočnostiam, z ktorých správny orgán zamýšľa vychádzať pri svojom rozhodnutí. Na tento účel musia mať k dispozícii dostatočnú lehotu (pozri najmä rozsudky Komisia/Lisrestal a i., už citovaný, bod 21, a Mediocurso/Komisia, už citovaný, bod 36).

38 Túto povinnosť majú správne orgány členských štátov, keď prijímajú rozhodnutia patriace do oblasti pôsobnosti práva Spoločenstva, napriek tomu, že právna úprava Spoločenstva túto formálnu požiadavku výslovne nestanovuje. Pokiaľ ide o uplatňovanie tejto zásady, konkrétne lehoty na uplatnenie práv na obhajobu, treba upresniť, že ak také lehoty nie sú stanovené právom Spoločenstva, ako to je v konaní vo veci samej, riadia sa vnútroštátnym právom, pokiaľ jednak sú rovnakej povahy ako tie, ktoré využívajú jednotlivci alebo podniky v porovnateľnej situácii podľa vnútroštátneho

práva, jednak nemajú za následok to, že je prakticky nemožné alebo neprimerane ťažké uplatniť práva na obhajobu priznané právnym poriadkom Spoločenstva.

39 Vnútroštátny súd skúma v súvislosti so zásadou dodržiavania práv na obhajobu dva body, a to na jednej strane, či sa osemdňová až pätnásťdňová lehota, ktorú má podľa všeobecného pravidla vnútroštátneho práva daňovník na to, aby mohol uplatniť svoje právo byť vypočutý, môže považovať za dostatočnú a na druhej strane, či za okolností danej veci lehota trinástich dní, ktorá plynula od okamihu, keď sa Sopropé umožnilo vyjadriť jej stanovisko, do dňa rozhodnutia o výbere, spĺňa požiadavky uvedenej zásady.

40 V súvislosti s prvým bodom treba uviesť, že je obvyklé a účelné, že vnútroštátne právne úpravy stanovujú všeobecné pravidlá upravujúce lehoty v rámci mnohých existujúcich správnych konaní. Stanovenie takých pravidiel dopĺňa zásadu rovnosti. Vo vnútroštátnych právnych úpravách, ktoré patria do pôsobnosti práva Spoločenstva, sú to práve členské štáty, ktoré majú určiť lehoty, najmä vzhľadom na význam rozhodnutí, ktoré sa majú prijať, pre zúčastnené osoby, komplexnosť postupov a právnych predpisov, ktoré sa majú uplatniť, počet osôb, ktoré môžu byť dotknuté a ďalšie verejné a súkromné záujmy, na ktoré treba prihliadnuť.

41 Pokiaľ ide o dodatočný výber dovozného cla, treba konštatovať, že lehota, ktorá nemôže byť kratšia ako osem dní a dlhšia ako pätnásť dní, v ktorej daňovník môže uplatniť svoje právo byť vypočutý, v zásade neznemožňuje výkon práva na obhajobu, ktoré priznáva právny poriadok Spoločenstva, ani nadmerne nesťažuje jeho výkon. Medzi podniky, ktoré môžu byť postupom vo veci samej dotknuté, patria totiž subjekty, ktoré sa bežne zaoberajú dovozom. Právna úprava Spoločenstva okrem toho stanovuje, že týmto podnikom sa musí umožniť, aby na účely kontroly odôvodnili zákonnosť všetkých

operácií, ktoré vykonali. Aj všeobecný záujem Európskeho spoločenstva, najmä záujem na výbere vlastných príjmov v čo najkratších lehotách, napokon vyžaduje, aby sa kontroly vykonávali bez prieťahov a efektívne.

42 Žalobkyňa vo veci samej však pred vnútroštátnym súdom tvrdila, že na predloženie svojich pripomienok mala len osemdňovú lehotu a rozhodnutie o výbere bolo prijaté len trinásť dní po tom, ako bola vyzvaná na predloženie pripomienok. Z tohto dôvodu vnútroštátny súd žiada Súdny dvor o upresnenie, či takéto lehoty sú v súlade s právom Spoločenstva.

43 Ak Súdny dvor nie je v zmysle článku 234 ES príslušný na to, aby uplatnil pravidlo Spoločenstva na vymedzený spor, môže v rámci súdnej spolupráce stanovenej v tomto článku, na základe okolností uvedených v spise, poskytnúť vnútroštátnemu súdu výklad práva Spoločenstva, ktorý mu môže byť užitočný pri posudzovaní účinkov uvedeného ustanovenia (rozsudky z 8. decembra 1987, Gauchard, 20/87, Zb. s. 4879, bod 5; z 5. marca 2002, Reisch a i., C-515/99, C-519/99 až C-524/99 a C-526/99 až C-540/99, Zb. s. I-2157, bod 22, ako aj z 11. septembra 2003, Anomar a i., C-6/01, Zb. s. I-8621, bod 37).

44 V tejto súvislosti treba upresniť, že ak právny predpis alebo vnútroštátna právna úprava, ako je tá vo veci samej, stanovuje lehotu na predloženie pripomienok zo strany zúčastnených osôb v určitom časovom rozpätí, je vecou vnútroštátneho súdu, aby sa ubezpečil, že lehota, ktorú správny orgán individuálne poskytol, zodpovedá konkrétnej situácii dotknutej osoby alebo podniku a umožňuje im uplatniť ich práva na obhajobu so zreteľom na zásadu efektivity. V tomto prípade mu prináleží, aby náležite prihliadol na skutkové okolnosti vo veci samej. Pokiaľ ide o dovoz z ázijských krajín, dôležitými

môžu byť také skutočnosti ako komplexnosť predmetných operácií, vzdialenosť alebo kvalita vzťahov obvykle udržiavaných s príslušnými miestnymi orgánmi. Treba prihliadnuť aj na veľkosť podniku a na skutočnosť, či obvykle udržiava obchodné vzťahy s dotknutou krajinou.

45 Pokiaľ ide o kontroly, o aké ide vo veci samej, treba uviesť, že predstavujú celok. Kontrola, ktorá sa uskutočňuje niekoľko mesiacov a ktorá zahŕňa preverovanie na mieste a vypočúvanie dotknutého subjektu, ktorého vyjadrenia sa zakladajú do spisu, tak môže viesť k predpokladu, že tento subjekt pozná dôvody takejto kontroly a povahu skutočností, ktoré sa mu vytýkali.

46 Prihliadnuť sa musí aj na také skutočnosti, ktoré umožňujú preukázať, že dotknutý subjekt bol počas kontroly vypočutý s plnou znalosťou veci.

47 Je vecou súdu, ktorému bola vec samotná predložená, aby s prihladnutím na uvedené kritériá preskúmal, či lehota, ktorú príslušný správny orgán poskytol v rámci časového rozpätia stanoveného vnútroštátnym zákonom, spĺňa už uvedené požiadavky práva Spoločenstva.

48 Čo sa týka otázky, aký vplyv na sporné rozhodnutie vo veci samej môže mať tá skutočnosť, že toto rozhodnutie bolo prijaté trinásť dní po tom, čo sa spoločnosti oznámilo, že má osemdňovú lehotu na predloženie pripomienok, treba uviesť nasledujúce upresnenia.

49 Účelom pravidla, podľa ktorého sa príjemcovi rozhodnutia, ktoré nepriaznivo zasahuje do jeho právneho postavenia, musí umožniť, aby pred prijatím rozhodnutia predložil pripomienky, je to, aby príslušný orgán rovnako účelne prihliadol na všetky relevantné skutočnosti. Aby sa zaručila účinná ochrana dotknutej osoby alebo dotknutého podniku, je účelom pravidla predovšetkým to, aby tieto subjekty mohli opraviť chybu alebo uviesť také skutočnosti týkajúce sa ich osobného stavu, ktoré môžu ovplyvniť prijatie rozhodnutia alebo jeho obsah.

50 Za týchto podmienok právo na obhajobu znamená — aby sme mohli konštatovať, že príjemcovi tohto práva sa umožnilo, aby účinne vyjadril svoje stanovisko — že správny orgán sa s náležitou starostlivosťou oboznámil s pripomienkami dotknutej osoby alebo dotknutého podniku.

51 Je vecou vnútroštátneho súdu, aby overil, či vzhľadom na lehotu, ktorá uplynula od okamihu, keď boli dotknutému správnemu orgánu doručené pripomienky, do dátumu prijatia jeho rozhodnutia, možno konštatovať, že tento správny orgán náležite prihliadol na pripomienky, ktoré mu boli predložené.

52 Vnútroštátnemu súdu preto treba odpovedať, že osem až pätnásťdňová lehota poskytnutá na predloženie pripomienok dovozcovi, ktorý je podozrivý z porušenia colných predpisov, je v súlade s požiadavkami práva Spoločenstva.

53 Je vecou vnútroštátneho súdu, ktorý v danej veci koná, aby určil, či vzhľadom na konkrétne okolnosti veci, lehota, ktorá sa takému dovozcovi skutočne poskytla, bola dostatočná na to, aby bol účinne vypočutý colnými orgánmi.

54 Vnútroštátny súd musí okrem toho overiť, či vzhľadom na lehotu, ktorá uplynula medzi okamihom, keď boli dotknutému správnemu orgánu doručené pripomienky dovozcu a dátumom prijatia jeho rozhodnutia, možno konštatovať, že tento správny orgán náležite prihliadol na pripomienky, ktoré mu boli predložené.

O trovách

55 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

1. **Pokiaľ ide o výber colného dlhu na účely dodatočného zaplatenia dovozného cla, osem až pätnásťdňová lehota poskytnutá na predloženie pripomienok dovozcovi, ktorý je podozrivý z porušenia colných predpisov, je v zásade v súlade s požiadavkami práva Spoločenstva.**

2. **Je vecou vnútroštátneho súdu, ktorý v danej veci koná, aby vzhľadom na konkrétne okolnosti veci určil, či lehota, ktorá sa takému dovozcovi skutočne poskytla, bola dostatočná na to, aby bol účinne vypočutý colnými orgánmi.**

3. **Vnútroštátny súd musí okrem toho overiť, či vzhľadom na lehotu, ktorá uplynula medzi okamihom, keď boli dotknutému správnemu orgánu doručené pripomienky dovozcu a dátumom prijatia jeho rozhodnutia, možno konštatovať, že tento správny orgán náležite prihliadol na pripomienky, ktoré mu boli predložené.**

Podpisy